

OCHTENDBESPREKING op maandag 2 oktober 1961

Aanwezig: ~~PH/BVD~~ - ~~HB~~ - ~~HC~~ - ~~HD~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H,K/CH~~
Afwezig : ~~H,BVD~~ - ~~H,AZ~~

KB/N deelt mede dat de tocht van burgemeester toch doorgang vindt. Hij zegt dat hij toestemming voor verlof heeft gekregen. Wij zullen echter moeten wachten op nader bericht, voordat wij actie kunnen nemen, zoals bijvoorbeeld een gesprek hebben met de Commissaris van de Koningin van de provincie Noord-Holland.

Op vraag H.C zegt KB/G niet te weten of degene die in Leipzig heeft benaderd, MFS is.

De vragen zijn reeds eerder aan anderen gesteld, behalve de vraag over de Philips bedrijfstelevisie.

2 oktober 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 3 oktober 1961

Aanwezig: ~~PH. BVD~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H. K/OH~~
Afwezig : ~~H. BVD~~ - ~~H. AZ~~

H.B vestigt de aandacht op een pamflet in het Nederlands gesteld en uitgegeven door de F.D.G.B., de Oost-Duitse vakbond.
KB/N beschouwt dit in het kader van de enorme propaganda-campagne rondom Berlijn.

H.B vestigt de aandacht op een artikel over Nieuw Guinea van de hand van ene B.Wolff in de Neue Zeit, onder vermelding van "Aus Den Haag eingesandt". Welke Wolff dit is, is niet bekend.

PH.BVD werd gisteren door de heer _____ opmerkzaam gemaakt op de volgende passage in een artikel over het NIPO in de Haagsche Post.
"De overtuiging dat het NIPO-onderzoek betrouwbaar is, blijkt uit het feit "dat daags na een onderzoek naar de politieke gezindheid van een aantal personen de Binnenlandse Veiligheidsdienst kwam informeren naar de namen en de "onverwerkte enquêteformulieren. Stapel: "Toen ik ze niet wilde geven, dreigden ze met de politie, maar toen ze terugkwamen waren de formulieren al verbrand"."

H.E heeft medegedeeld dat E IX en EOP hier niets van weten.

KB/N heeft er ook nooit van gehoord.

PH.BVD kreeg het aanbod van _____ om met de Haagsche Post te praten.

Verder heeft PH.E een verbinding met de tweede man van het NIPO.

Na discussie, waarbij PH.BVD betoogt dat hij in het algemeen geneigd is om dergelijke zaken te laten lopen als je niet ineens een grote klap kunt uitdelen en vraagt wat de opinie van de vergadering is, die hier niet ver van afwijkt, wordt afgesproken dat PH.BVD er nog eens met _____ over zal telefoneren.

3 oktober 1961.

OCHTENDBESPREEKING op woensdag 4 oktober 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.AZ - H.B - H.C - H.D - KB/G - KB/N - H.K/CH

Afwezig : H.BVD

H.B leest uit De Volkskrant het van Izvestia afkomstige verslag over het spionageproces tegen REYDON en DE JAGER voor.

H.B ziet in De Volkskrant, dat de Amerikaanse Vredesmars in Moskou is aangekomen. Dertig Westerse pacifisten zijn Moskou binnen getrokken. De Russische autoriteiten stonden hen toe met spandoeken en borden te demonstreren op het Rode Plein. Zij mochten echter niet spreken.

H.AZ heeft de bijeenkomst in Heelsum interessant gevonden. De heer _____ heeft in sappige en ongekuiste taal een voortreffelijk beeld gegeven van hoe het gaat bij de N.A.M. en ook, hoe voortreffelijk het allemaal bij de N.A.M. is. Er waren veel reacties, echter niet van de zijde van het bedrijfsleven. Alleen de heer _____ nam nogal eens deel aan de discussie.

PH.BVD heeft met de heer _____ afgesproken, dat hij de zaak van het NIPO terloops ter sprake zal brengen als hij toch eens met de Haagse Post spreekt. Wij zullen dus voorlopig even afwachten en PH.E hoeft dus zijn contact bij het NIPO nog niet te benaderen.

4 oktober 1961.

x

OCHTENDBESPREKING op donderdag 5 oktober 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : -----

H.BVD spreekt zijn voldoening uit over de bijeenkomst in Heelsum. Er was geen sprake meer van aarzeling, integendeel, er was een duidelijke neiging om de bevorderingstaak zo ver mogelijk uit te strekken.
Op vraag van H.C zegt H.BVD, dat CS/D een goed verhaal over de zaak heeft gehouden. Alleen aan het tempo en zijn manier van spreken is nog wel een en ander te doen.

Berlijn H.C heeft melding gekregen van de I.D. Arnhem over een gesprek dat zij hebben gehad met iemand die zeer kort tevoren nog in Oost-Berlijn zat. De mededelingen van deze persoon wijzen in de richting van een afscheiding tussen ~~de Oost-sector~~ en de Oost-zône van Duitsland. Dit lijkt vrij onwaarschijnlijk.

H.B leest verschillende passages voor uit verschillende artikelen in De Volkskrant over het proces tegen REYDON en DE JAGER. Bijvoorbeeld dat men in kringen rondom de BID (onder leiding van Mr.) ontkennt iets met Reydon en De Jager te maken te hebben.
H.D acht het niet waarschijnlijk, gezien de aard van de opdracht, dat de

MARID de heren heeft uitgezonden.

H.B leest verder de passage voor waarin de procedure t.a.v. het toelaten van leden van de Russische ambassade tot SMIRNOV na zijn arrestatie gesteld wordt tegenover de absolute weigering van Russische kant om iemand van de Nederlandse vertegenwoordiging bij Reydon en De Jager toe te laten.

H.BVD weet, dat de nota van C hierover deel uitmaakte van de stukken die de heer voor zijn onderhoud met Ponomarenko heeft gekregen, maar in hoeverre hij er gebruik van gemaakt heeft is niet bekend.

H.AZ heeft gisteren een stuk binnengekregen van het departement over de wijziging Besluit Luchtfotografie. Defensie heeft hierover een nota ingediend bij de Ministerraad, tevens voorzien van de handtekening van Verkeer en Waterstaat. Binnenlandse Zaken vraagt ons of er voor ons aanleiding is er iets over te zeggen. Wij hebben de tijd tot donderdag, want de behandeling in de eerstvolgende Ministerraad is een week uitgesteld.

H.D en KA2 hebben samen iets op papier gezet en de vraag rijst, aldus H.AZ, of het überhaupt gewenst is hieraan iets te doen.

H.D vindt het gewenst dat wij althans iets voor de Minister op een papiertje zetten, zodat hij een paar opmerkingen kan maken om deze, naar H.D.'s mening, nonsens te torpederen. Hier schuilt immers een discriminatie in t.o.v. Nederlanders in charter vliegtuigen, die geen foto's zouden mogen maken, terwijl passagiers van de Tupolev, zijnde een lijnvliegtuig, dit wél mogen. Dat de Tupolevs met ingewikkelde verre afstandscamera's zullen worden toegerust, gelooft men niet, want de Nederlandse autoriteiten kunnen zich te allen tijde het recht voorbehouden vreemde schepen binnen haar territoriale wateren en vliegtuigen op haar grondgebied, geheel te doorzoeken. /

H.AZ is van mening, dat in ieder geval de "zinvolle beperking" moet worden weggelaten.

H.C krijgt de stukken en zal het licht van C er over laten schijnen.

5 oktober 1961.

/ Commentaar H.C: Dat wordt nooit gedaan in feite, terwijl het bovendi niets zou helpen als de aanwezigheid van dergelijke apparatuur niet boden is, quod non.

x

OCHTENDBESPREEKING op vrijdag 6 oktober 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : -----

H.C doet mededeling van het van de Politie Rijswijk ontvangen bericht over een aldaar woonachtige Pool, die zich voor asiel heeft gemeld. De Pool werkt bij het T.N.O., afdeling Mijnbouw van professor .

Het courantenbericht van het niemandsland aan de zónegrens in Duitsland, lijkt in strijd met wat H.C gisteren meldde. H.C rectificeert de betreffende passage in de notulen van gisteren met te zeggen, dat hij niet Oostsector, maar Berlijn heeft bedoeld.

H.B leest uit De Volkskrant het bericht voor over de bijeenkomst in de Moskouse universiteit voor een gehoor van 200 studenten en enkele professoren van de atoompacifisten uit San Francisco. De verklaring van een West-Duitser dat hij geconstateerd had dat zijn Russische toehoorders het standpunt van de regering inzake het nemen van kernproeven steunen, zodat hun houding niet afwijkt van het officiële Westerse standpunt, veroorzaakte opschudding onder de professoren. Toen zij poogden de bijeenkomst te besluiten, eisten de studenten met geschreeuw en gejuw, dat men de pacifisten aan het woord zou laten, waarna de bijeenkomst nog 1½ uur is voortgezet.

H.D vestigt de aandacht op een vrij volledig overzicht in de toelichting Begroting 1962 van wat de civiele verdedigingsvoorbereiding omvat. Veel hiervan is ons bekend. Het is waarschijnlijk de inlossing van de belofte

van de Minister van Algemene Zaken van vorig jaar een toelichting te geven op de begroting voor de civiele verdediging. H.BVD gaat er mee accoord, dat PH.D copieën maakt t.b.v. de afdelingen en deze laat circuleren.

6 oktober 1961.

✓

OCHTENDBESPREKING op maandag 9 oktober 1961

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~H. KAZ~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~
Afwezig : ~~PH. BVD~~ - ~~H. K/CH~~

Buitenlandse Zaken was al kwaad na een brief van ons met constatering van een aantal gevallen, waarin Russen, o.a. , zich zonder toestemming buiten de zône hebben begeven. dacht er zelfs over laatstgenoemde er uit te gooien. Hij wil ook i.v.m. de zaak en een straffe houding aannemen en hun op hun overtredingen wijzen, die Nederland tot nu toe soepel heeft opgevat en zeggen dat dit echter ook heel anders kan.

H.B kreeg via BAB van PH.C afschrift van een brief van H.M. Ambassadeur in Moskou aan Buitenlandse Zaken, waarin hij zich erover beklagt dat hij vaak niet op de hoogte is van Nederlanders die naar Moskou komen, zoals onlangs een voetbalelftal.

Men vraagt aan O.K. en W. om tijdig te worden ingelicht, maar dit zal slechts een gedeelte van de reizigers betreffen. H.B zou dan ook de suggestie van CR willen ondersteunen, namelijk dat wij van onze kant Buitenlandse Zaken inlichten als wij iets weten. Hierbij moet natuurlijk rekening worden gehouden met de bronbescherming en H.B legt dan ook de vraag van CR voor of zij dan wel BFR deze gegevens zal doorgeven.

H.BVD dacht, dat BFR het tweerichting-verkeer op dit gebied zou verzorgen, maar H.B gelooft dat ~~CR in dit geval de behandelende sectie moet zijn, die de gegevens doorgeeft aan Bureau Oost-Europa~~ .

H.C wil het even met PH.C bespreken en zal H.B dan antwoord geven.

H.BVD vraagt wie nu inlicht over het geval Golub en H.C meent dat dit op het gebied van ligt.

*I het gewend is,
dat van Nederland
komt*

H.D deelt de fotocopieën van de Memorie van Toelichting op de Rijksbegroting 1962 Algemene Zaken aan de aanwezigen uit .

9 oktober 1961.

7

OGHTENDBESPREEKING op dinsdag 10 oktober 1961

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~H. KAZ~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~
Afwezig : ~~PH. BVD~~ - ~~H. K/CH~~

Notulen gisteren:

H.B en H.C vestigen er de aandacht op, dat in het gesprek over doorgeven gegevens aan H.M. Ambassadeur in Moskou niet gezegd is dat CR de behandelende sectie moet zijn, zodat de zin als volgt komt te luiden:
H.B gelooft, dat het gewenst is dat vanuit een centraal punt de gegevens aan Bureau Oost-Europa worden doorgegeven.

H.C deelt nog mede, dat gisterenavond een aantal communisten op Schiphol heeft gedemonstreerd, waarvan er acht zijn opgepakt.

H.B leest een (waarschijnlijk KB/N) bericht voor, dat op 31 augustus 16 Russische studenten uit Moskou in Amsterdam zijn angekommen, ingevolge een uitnodiging van een Amsterdamse studentenvereniging. Op Schiphol was slechts één student ter begroeting aanwezig, waardoor de Russen in hun wijk geschoten waren.

H.B leest het verdere verloop van de reis voor, waarbij bijvoorbeeld een door het A.N.J.V. geïnspireerd bezoek aan een "arbeiderswoning" behoorde, waarvoor werd uitgezocht de ~~onbewoonbaar verklaarde~~ woning van een communist in de Vijzelstraat 186 in Scheveningen.

H.B vestigt de aandacht er op, dat wij van dit bezoek totaal geen voorkennis gehad hebben. Verder dat dit het soort reizen is, dat wij nu juist niet moeten hebben.

H.BVD verzoekt de zaak grondig uit te diepen.

- H.B -

In het samenvattingsoverzicht opgenomen

DVE heeft een brief gekregen van de Territoriaal Bevelhebber Generaal , waarin hij wordt uitgenodigd voor de oefening Pro Patria, die 12/15 december in Budel zal plaats vinden.

Deze oefening omvat een aantal actuele problemen, samenhangende met de territoriale verdediging.

H.D gelooft, dat wij ons over een dergelijke uitnodiging moeten verheugen en stelt voor DVE toestemming te geven tot deelneming. Gezien de contacten van B met de Territoriaal Bevelhebber zal H.D DVE opdragen zich met B te verstaan ten aanzien van de mogelijkheid of wenselijkheid dat ook van B iemand "meespeelt".

H.BVD gaat morgen naar de Secretaris-Generaal om te spreken over de onvoldoende aansluiting tussen departement en B.V.D., maar heeft weinig hoop dat er veel duidelijke verandering in zal komen.

Ter illustrering van de mentaliteit ten departemente, vertelt H.BVD hoe hij gisteren om 11.00 uur plotseling werd ontboden bij de Minister, tien minuten later aldaar Minister en Secretaris-Generaal aantrof (met laatstgenoemde had hij juist telefonisch een afspraak gemaakt) en toen door dezen werd bewerkt om mee te gaan naar Minister Beerman, die in gezelschap van Mrs. Tenkink en zat te wachten om te spreken over het toelatingsbeleid t.a.v. de Chinezen, waarover H.BVD op 4 maart een brief aan het departement heeft geschreven. Toen H.BVD zei dat hij op dit gesprek niet was voorbereid, memooreerden zij dat zij enige maanden geleden voor niets naar Minister Beerman waren gegaan en ook nu had Minister Toxopeüs niet begrepen dat de vergadering op Justitie zou doorgaan. Geheel onvoorbereid ging men dus naar Justitie en merkwaardigerwijze heeft H.BVD de zaak bij Minister Beerman meteen kunnen doorspreken.

H.BVD haalt dit alleen maar aan om te illustreren hoe hij ten tweede male erbij wordt gehaald, zonder gewaarschuwd te zijn - en dat men dit heel normaal vindt.

10 oktober 1961.

7

OCHTENDBESPREEKING op woensdag 11 oktober 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.KAZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~

Afwezig : ~~PH.BVD~~ - ~~H.K/CH~~

KB/N2 voegt nog aan zijn dagstaat toe, dat het Partijbestuur op de hoogte is gebracht, dat Paul de Groot vrij lang zal wegblijven, waarschijnlijk in verband met de bespreking van de communistische leiders. Hij hoopt in november terug te komen.

H.BVD geeft het eerste verhoor van GOLOEB terug en komt te spreken over de mogelijkheid, dat de Nederlandse regering Ponomarenko laat terug roepen. KB/G bepleit, dat wij een stap ondernemen om de regering er op te attenderen, dat althans Ponomarenko moet worden teruggeroepen. H.C gelooft, dat Van Tuyl er wel voor te vinden zou zijn, maar dat : de "kwaaië pier" is, zoals ook maandag wel is gebleken. H.B zegt, dat De Waarheid helemaal schrijft in de geest van "de knullige Nederlandse regering, die door de knieën is gegaan". H.C verklaart desgevraagd, dat de Russen inderdaad toegang hebben gevraagd tot Golob en dat Buitenlandse Zaken zegt, dat dit toegestaan wordt mits Golob zelf ermee instemt.

H.BVD heeft gisteren met Majoor afgesproken, dat op
20 oktober om 14.15 uur een gesprek zal plaats vinden met Kapitein

H.C zal PH.C en H.KCP waarschuwen.

4

OCHTENDBESPREKING op donderdag 12 oktober 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.KAZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KBA~~ - ~~H.L/CH~~
Afwezig : ~~PH.BVD~~

H.BVD vertelt dat hij gisteren Mr.Tenkink van advies heeft gediend ten aanzien van de persconferentie waar Buitenlandse Zaken op aandrang.
KB/G vindt dat na de persconferentie de stand 2 - 1 is en dat pas als Ponomarenko wordt uitgewezen, van gelijk spel gesproken kan worden.
H.B ziet dat Goedhart in de Kamer heeft gevraagd waarom Ponomarenko niet is uitgewezen.

H.C vertelt nog, dat gisteren zijn hulp heeft ingeroepen bij de identificatie van de Russen van de "knokploeg" en dat hij hem heeft aangeraden Generaal op te bellen opdat de meest mogelijke haast bij het samenstellen van het Marechaussee-rapport zou worden betracht. Buitenlandse Zaken hoopte kennelijk dat de Tass-correspondent erbij was, zodat zij hem als "schendbaar" S.U. vertegenwoordiger voor de rechtbank hadden kunnen dagen.

Terugkomend op de klacht van H.B, dat er hier soms Russische gezelschappen rondreizen zonder dat wij er iets van weten, overhandigt KB/G gegevens over een door Unesco gesponsorde reis van Russen van 16 tot 19 oktober a.s. aan H.B, die zich hiervoor erkentelijk betoont.

Een geestelijk gestoorde heeft naar aanleiding van de publicatie in De Volkskrant over de BID een brief geschreven aan _____, die de brief aan H.BVD heeft gestuurd, daar meer over de BVD dan over de BID werd gedaan. Het blijkt dat de bejaarde oude heer, die zich Connaisseur noemt, niet affectief geladen is t.o.v. de BVD, maar t.o.v. Mr.Mijnlieff, die hem eens bij het vragen stellen na een lezing in De Witte heeft gebrusqueerd.

12 oktober 1961.

x

OGHTENDBESPREEKING op vrijdag 13 oktober 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.KAZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~

Afwezig: ~~PH.BVD~~

H.BVD zegt, dat hij enige mensen aan wil wijzen die met H.ACD naar zullen gaan om de mechanische administratie te bestuderen en hij vraagt wie naast H.ACD, het beste deel van deze werkgroep zou kunnen uitmaken.
H.BVD wil weten wie geïnteresseerd is in deze mechanische methode

Dit systeem biedt een verfijning en versnelling van de gebruikelijke werkwijze.

In een algemeen gesprek over deze methode kwam o.m. het volgende naar voren: H.ACD is faliekant tegen mechanische administratie en gaat nu vermoedelijk argumenten halen om aan te tonen, dat het niet zo moet geschieden. Een dergelijke mogelijkheid moet men evenwel niet van tevoren torpederen. De vraag is echter of de bestudering in één dag grondig genoeg kan geschieden. Eerst moet bekeken worden in hoeverre onze eigen organisatie inefficiënt is. Onze administratie heeft bepaald wel enige deficiencies, daar wij alleen toegang hebben op naam en niet op woonplaats en andere bijzonderheden. Een handdocumentatie voorziet enige mate in dit hiaat. Is een ongetwijfeld grote investering wel verantwoord, gezien de behoeften? De programmering is bij deze zaken altijd het tijdrovende werk.

H.B zegt, dat de ingang op naam onvolledig is en dat het aanbeveling verdient deze ingangsmogelijkheden uit te breiden.
Moet dit evenwel voor de gehele administratie gebeuren of bepaalde gedeelten? Handdocumentatie vindt in zijn afdeling plaats bijvoorbeeld bij BPR, waar de kaarten op woonplaats zijn gerangschikt.

H.D brengt het foutenpercentage ter sprake, hetgeen natuurlijk moeilijk vast te stellen is, omdat foutieve naslagen als regel niet te traceren zijn.
KB/G merkt hierbij op dat KNV zowel "Komt niet voor" als "Kan niet vinden" betekent. Hij gaat uit van de vraag: wat zoeken we in de kartotheek? Als voorbeeld neemt hij de op een gegeven moment bestaande behoefte om te weten wie in een bepaald jaar naar de Leipziger Messe zijn geweest. De behoeften worden door de aard van ons werk vaak pas achteraf bekend.

H.BVD oppert of wij misschien bewust moeten overgaan op handkartotheekkaarten.
Volgt nog een gesprek over voor- en nadelen en de kosten.

Er blijkt, contraire aan de opinie van H.ACD die bepaald niet geïnteresseerd is, toch zeker wel belangstelling voor deze werkmethode te zijn.

KB/G bijvoorbeeld in het KB - C circuit.

Besloten wordt, dat de werkgroep zal bestaan uit H.B, H.ACD, , CRES.

- Later -

Later in de vergadering wordt KB/G hier nog aan toegevoegd.
Het bezoek zal in november plaatsvinden.
Volgt een gesprek over de methode van dossier afsluiting.

H.B voelt veel voor een methode volgens welke de case-worker in een kort gemotiveerde verantwoording uiteenzet, waarom hij een dossier afsluit.

Hierna volgt een gesprek over Hollerith mogelijkheden en moeilijkheden.

13 oktober 1961.

OCHTENDBESPREKING op maandag 16 oktober 1961

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~H. KAZ~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~PH. D~~ - ~~KB/SZ~~ - ~~KB/N~~ - ~~H. J/CH~~
Afwezig : ~~PH. BVD~~

H.BVD is bij Dr. geweest in verband met een aantal klachten, die samengevat geformuleerd kunnen worden, dat men ons eenvoudig niet ziet staan. Wij krijgen dingen te laat of helemaal niet.

Bij het gesprek bleek, dat de heer verantwoordelijk is voor de verdeling.

H.BVD ziet als enige oplossing, dat wij de afdelingshoofden van Binnenlandse Zaken hier in de puist gaan halen en hun een globaal exposé geven van wat wij doen en waar onze interesse ligt. Als wij dit niet doen, zal men onze behoeften nooit leren kennen en dan kunnen wij nooit met verwijten komen.

H.BVD heeft ook tegen Dr. gezegd, dat juffrouw nog niet de ideale BVA is.

Volgens Dr. zullen ongeveer 20 mensen in aanmerking komen om deze bijeenkomst bij de BVD bij te wonen. H.BVD heeft verzocht om toezending van een lijst met namen.

H.BVD heeft het gesprek in een welwillende sfeer gehouden en gezegd dat wij niet geïntegreerd willen worden, doch wel gekend willen worden in zaken waar wij mee te maken hebben. Wij hebben gemerkt dat er soms geen aansluiting bestaat.

Om psychologische redenen wil H.BVD deze bijeenkomst in het eigen gebouw houden.

PH.D merkt nog op, dat juist omdat de mensen bij Binnenlandse Zaken niets van de BVD mogen weten, zij er helemaal niets mee te maken willen hebben.

H.BVD merkt nog op, dat wij veel betere relaties hebben met Justitie en Buitenlandse Zaken dan met ons eigen ministerie.

H.B acht het geen gemakkelijke opgave om een programma samen te stellen voor deze bijeenkomst.

H.BVD merkt op, dat hij daarom juist gevraagd heeft ons tevoren op te geven wie er zullen komen, opdat wij het gezelschap tevoren reeds kunnen zien staan.

H.B heeft horen vertellen, dat in Vrij Nederland van zaterdag j.l. een verslag staat van de hand van een journalist v.d. BERG, die in Polen een bijeenkomst heeft bijgewoond van de International Union of Journalists. Hij merkt op dat wij op de hoogte waren dat deze bijeenkomst plaats vond, doch dat ondanks veel moeite BFR niet heeft kunnen ontdekken wie er naar toe zijn gegaan. Nu blijkt uit de tekst van het artikel, dat v.d.Berg elders in de dienst contact heeft gehad, namelijk dat hij voor zijn vertrek door de BVD benaderd zou zijn met het advies niet te gaan.

H.BVD vindt het interessant te weten met wie hij dit contact heeft gehad en hij verzoekt H.C in zijn afdeling na te gaan of hieromtrent iets bekend is en of men geweten heeft van zijn vertrek.

KB/N merkt op, dat het een persoonlijke uitnodiging geweest zal zijn, hetgeen in dergelijke gevallen nogal eens voorkomt.

H.B leest in De Volkskrant, dat de bezoeken van Russische voetballers en touristen niet meer door zullen gaan.

H.BVD merkt nog op, dat een spoedige debriefing van ambassadeur noodzakelijk lijkt.

Voor de heer zal het een heel karwei worden nu door ziekte afwezig is en een andere vervanger wel niet zal worden toegelaten in dit stadium.

16 oktober 1961.

OGHTENDBESPREKING op dinsdag 17 oktober 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.KAZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.S~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~PH.BVD~~

H.BVD merkt op, dat zijn gesprek met H.KO (notulen gisteren) nog niet heeft plaatsgevonden.

KB/G vertelt, dat gisteravond omstreeks 9 uur, tijdens zijn afwezigheid, een aan hem gerichte zeer geheime persoonlijke brief aan zijn zoon is afgegeven, die hiervoor moest aftekenen. Het adres vermeldde ook nog "BVD". De enveloppe bevatte een gedecodeerd telegram van [redacted] betreffende [redacted], die zich bij hem is komen melden en zich ter beschikking heeft gesteld van de Justitie.

Men acht deze handelwijze wel bijzonder slordig. Dit zou toch minstens via het BVD-piket moeten hebben lopen.

PH.D merkt op, dat dit een reeds jaren bestaand oud zeer is. Alle ministers en hoge departementsambtenaren staan er namelijk op, dat dringende code-telegrammen direct aan hen persoonlijk worden overhandigd.

Men acht het noodzakelijk, dat er voor de Dienst een regeling komt volgens welke bepaalde mensen of vervangers telefonisch bereikbaar zullen zijn.

PH.D zal aan de hand van dit geval een gesprek met [redacted] voeren om een en ander trachten te regelen.

KB/G herinnert zich dat men vroeger dergelijke persoonlijke telegrammen moest afhalen op Buitenlandse Zaken. Slechts na een zeer grondige identificatie aan de hand van een paspoort werd het telegram dan overhandigd.

PH.D zegt, dat deze regeling zo veel klachten van de ontvangers opleverden, dat men van deze werkwijze is afgestapt.

H.C heeft gisteren nog verzuimd te vertellen, dat wij gehouden zijn alle personae-non-gratae-gevallen door te geven aan het Special Committee. In de informal session kan dan de toelichting worden gegeven.

14-10-61
H.B. leest in De Waarheid een opgewonden verhaal over Olivier BOELEN, die reeds enige malen in de KB/N dagrapporten is gemeld als geldschietter van het Comité voor de Vrede 1961. Boelen wordt op niet on-humoristische wijze beschreven als een bourgeois kapitalist, die als BVD-agent in de CPN trachtte door te dringen.
Hij beveelt het artikel ter lezing aan.

Verder leest H.B., dat Paul VAN TIENEN een aanklacht heeft ingediend tegen Verenigd Verzet op grond van laster.
Men heeft hem een oorlogsmisdadiger genoemd.
Dit proces zal Verenigd Verzet wel gelegen komen.

PH.D heeft maar aanleiding van het persbericht dat de sleepboot Noord-Holland verzegelde geheime NATO orders in de kluis had, contact opgenomen met de Marine. Deze verzegelde orders ressorteren onder Bureau Koopvaardijzaken. In het kort komt het hier op neer, dat dit instructies zijn hoe te handelen na ontvangst van een bepaald codetelegram.
Deze zaak ligt helemaal buiten ons terrein en is van de eerste dag af een Marine aangelegenheid geweest.
Het wordt aannemelijk geacht, dat de sleepbootkapitein verzuimd heeft deze orders uit de kluis te halen en te vernietigen, zodat Bureau Koopvaardijzaken voor de omvangrijke karwei zal staan om de in deze orders gebruikte code voor alle schepen te veranderen. Deze orders zijn algemene instructies om het schip zo mogelijk buiten bereik van de vijand te houden. Er zijn geen bepaalde NATO geheimen in het geding, alleen een bepaalde code.

aanbeveling

17 oktober 1961.

OCHTENDBESPREEKING op woensdag 18 oktober 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.KAZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~

Afwezig : ~~PH.BVD~~

KB/N deelt mede, dat een 40-tal ploertendoders is uitgereikt op Felix Meritis, waarschijnlijk naar aanleiding van het feit dat één van de drie informanten die de Partij had in het rechtsextremisme en waarschijnlijk door c.s. is onderkend, onlangs is opgewacht en afgeranseld.

Op vraag van H.BVD of Binnenlandse Zaken met spoed kan worden ingelicht over de brochure tegen de B.B. voorlichting van Binnenlandse Zaken, zegt H.B toe dit te zullen doen.

H.BVD brengt ter sprake een brief van de Minister, waarin vrij zuur wordt gedaan over de reeks bijeenkomsten en optochten van rechtsextremistische zijde, waarover wij onvoldoende informatie zouden geven.

H.B heeft de betreffende brief voor zich, waarin Mr.Mijnlieff in de aanhef fijntjes schrijft "met verwijzing voor zover nodig naar de persberichten", m.a.w. dat alleen de pers en niet wij hem hierover berichten. Mijnlieff vraagt ons hem daarover te blijven rapporteren in verband met plaats en data van te houden bijeenkomsten.

H.B, overigens er op wijzende dat B wel degelijk over dit onderwerp rapporteert aan het departement, wijst er op dat wij aan bovengenoemd desideratum niet kunnen voldoen, daar regelmatige rapportage over een zaak waar vaak niet meer dan 10 tot 20 mensen bij betrokken zijn, na enige tijd onherroepelijk de identiteit van de informant oplevert.

H.BVD vraagt H.B om enige punten op papier, zodat hij de brief kan beantwoorden.

Gisteren is de heer van de BID bij H.C geweest en als gevolg hiervan is PH.C vandaag met hem naar Amsterdam om het overdragen van GOLOEB te regelen. Alle mogelijke aspecten zullen worden bekeken samen met Commissaris , opdat zich zo weinig mogelijk uitglijdingen zullen voordoen.

H.C vraagt of wij de heer kunnen uitnodigen voor een debriefing en verder meent H.C dat dit een bijzonder goede gelegenheid is om de Kamercommissie weer eens uit te nodigen en dan dit verhaal op te dissen. H.B leest uit de courant het antwoord van de Minister-President op de vragen van Goedhart over Goloeb voor.

H.B vermeldt als curiositeit dat De Waarheid wel Chroestsjov aan het woord laat, maar evenmin als de Prawda de superbom noemt. Dit is dus kennelijk een inlas geweest in het verhaal, aldus H.B.

Naar aanleiding van de melding van KB/G over het telegram van Buitenlandse Zaken dat hij hem thuis werd bezorgd, deelt PH.D mede, dat hij intussen contact met heeft gehad en naar de procedure heeft gevraagd. Het blijkt dat de gevolgde procedure geheel juist is geweest: als na sluiting codetelegrammen binnenkomen die voor bepaalde mensen bestemd zijn, worden ze bij hem thuis bezorgd en mogen alleen afgegeven worden aan geadresseerde of gezinsleden. Bij afwezigheid wordt het telegram niet in de brievenbus gedeponereerd, maar wel een briefje dat er een telegram is binnen gekomen. Het is niet bekend wie "BVD" op het adres heeft geschreven. KB/G vindt toch niet juist dat de bezorger tegen zijn dochttertje heeft gezegd dat het niet nodig was dat zij haar vader, die zij telefonisch kon bereiken, opbelde. PH.D gelooft, dat Buitenlandse Zaken, waar zoveel telegrammen gedurende het gehele weekend binnenkomen, daar eenvoudig geen tijd voor heeft.

PH.D leest een gedeelte van een artikel in het "Hollands Weekblad" voor van de hand van Nico SCHEEPMAKER. Het gaat over het proces tegen REYDON en DE JAGER in Kiev en het is duidelijk dat de schrijver zeer goed ingelicht is. Hij beveelt de BID en BVD aan hun geld te gebruiken voor een betere scholing en briefing vooraf van de uit te zenden mensen, i.p.v. zulke hoge toelagen uit te keren (BID hoger dan de BVD).

PH.D zal 3 fotocopieën laten maken, voor H.BVD, PH.BVD en KB/G.

H.BVD memoreert dat wij in de SMIRNOV-zaak tegen Mr. zijn opgelopen, die zich op het standpunt stelde dat de Nederlandse strafwet voor spionagezaken onvoldoende mogelijkheden biedt. Sindsdien, aldus H.BVD, zijn in de publieke opinie nogal wat spionagezaken aan de orde geweest.

H.BVD gelooft dan ook dat momenteel het klimaat in Nederland beter is om te proberen of wij niet betere strafbepalingen kunnen krijgen, bijvoorbeeld op basis van het Duitse art. 100E of de Zwitserse strafwet. H.BVD heeft aan KA2 opdracht gegeven een analyse te geven van wat in Nederland wenselijk is, op basis van zaken, die zich bij ons en elders hebben voorgedaan, en gevraagd hier enige spoed bij te betrachten. PH.D meent, dat een van de laatste ambtelijke daden van H.KA een gesprek met Justitie hierover geweest is.

KB/G meent, dat PH.BVD met dit onderwerp bezig geweest is.

H.BVD zet uiteen, dat PH.BVD en hij dit samen op de P.G.-vergadering hebben voorgelegd , maar dat de P.G.'s er niet aan wilden.

Nu is het klimaat echter gunstig.

KB/G stelt voor, dat wij het onderwerp belichten tegenover onze eigen Kamercommissie.

Hierop volgt een discussie over de kunst van het ondervragen en het verschil in techniek bij ondervragen in tijd van oorlog, waar het er om gaat al of niet onder pressie iets uit iemand te krijgen die niet wil spreken - en in vreedstijd, waar machtsmiddelen ontbreken en men zich dus voornamelijk moet toeleggen op intelligent luisteren.

18 oktober 1961.

/spionage

OCHTENDBESPREKING op donderdag 19 oktober 1961

Aanwezig: H.BVD - H.KAZ - H.B. - H.C - PH.D - KR/SZ - KR/N - H.K/CH

Afwezig : PH.BVD

H.C is opgebeld door die H.KA wilde uitnodigen voor een bespreking onder presidium van , over MAATREGELEN TEGEN VREEMDELINGEN IN OORLOGSTIJD, in aanwezigheid tevens van en . bleek niet te weten dat H.KA is vertrokken en kende H.KAZ niet, zodat H.C heeft toegezegd vandaag te zullen overleggen wie van de B.V.D. aan genoemde bespreking moet deelnemen.

H.C kent het verleden van deze zaak niet, weet slechts dat H.KA haar nog onlangs met heeft besproken, waarvan dan wel een nota zal bestaan. H.C vraagt of H.BVD of PH.BVD de bespreking (of reeks van besprekingen) willen bijwonen en wijst er op dat het wetsvoorstel C is, die in de praktijk met deze kwesties te maken heeft.

H.BVD zal de heer optrekken en zou persoonlijk wel bij althans de eerste vergadering willen zijn, dat hij als probleem wil opbrengen: Wat kunnen wij met de buitenlandse legaties doen in geval van oorlog. Ingevolge een oud prae-advies van kunnen wij namelijk niets doen en H.BVD wil proberen hierin verandering te brengen.

H.B wijst er nog op, dat de maatregelen in oorlogstijd voor zover het communisten betreft, op afdeling B worden behandeld en wel zo, dat in het begin van elk jaar de normen worden gezien en in de loop van de zomer de nieuwe lijst wordt vastgesteld, die dan door H.KA werd goedgekeurd voor doorgeven aan Binnenlandse Zaken.

H.BVD zal in deze de rol van H.KA overnemen en de -lijsten in het vervolg flatteren.

H.BVD heeft geen aantekening gezien van H.KA van zijn gesprek op Justitie over de onvoldoende spionage-wetgeving in Nederland, dat PH.D gisteren memoreerde.

PH.D zet uiteen, dat het gesprek de interpretatie van de wetgeving (prae-advies) betref, terwijl H.BVD gisteren een eventuele uitbreiding van de wetgeving aan de orde stelde.

H.B herstelt zijn opmerking van gisteren - de superbom stond wel in De Waarheid, maar op een andere plaats. Ten aanzien van het congres in Moskou merkt H.B op, dat kennelijk de aanwezigheid van de "nationaal democratische partijen", de figuur die bij de vorige conferentie is geschapen (de partijen van bijvoorbeeld Castro en Nekruba), de Chinezen een doorn in het oog is.

Chroestsjov beschouwt deze partijen als een overgangsvorm naar het communisme toe, terwijl de Chinezen zich op het standpunt stellen dat zij niet tot het communistische kamp behoren.

H.B moet tot zijn leedwezen mededelen, dat waarschijnlijk de heer wegens t.b.c. zal moeten worden opgenomen, zodat hij vijf maanden voor zijn pensionering om deze treurige reden de Dienst moet verlaten, terwijl wij juist plannen hadden hem deze vijf maanden als sectie-chef te laten optreden, terwijl de heer de grote cursus van het Defensie Studie Centrum zou mogen volgen. Dit laatste nu zal H.B tot zijn spijt niet kunnen laten doorgaan, als de uitslag van het Consultatiebureau t.a.v. inderdaad ongunstig blijkt te zijn.

H.BVD licht het voorgaande toe met te vertellen, dat hij zich gisteren realiseerde dat hij nog geen uitnodiging van het Defensie Studie Centrum had gekregen om iemand voor de lange cursus te leveren. Bij navraag bleek hem dat D renonceerde, daar noch DOB noch DPB gemist kunnen worden, terwijl H.C om dezelfde reden verstek liet gaan ten aanzien van CRES en CS/D. H.B had voorgesteld.

H.BVD zelf heeft gedacht aan de heer , omdat iemand met een K-positie de verbreding met een lange cursus goed kan gebruiken. H.BVD vindt echter dat hij H.K/CH dit nu niet kan aandoen en wil de heer dus het volgend jaar voor het Defensie Studie Centrum opgeven. Op verzoek van H.B zal H.KAZ de zaak van met Dr.] be-spreken.

H.BVD zal de uitslag van het Consultatiebureau afwachten, voordat hij het Defensie Studie Centrum opbelt.

19 oktober 1961.

20 oktober 1961.

OGHTENDBESPREKING op vrijdag 20 oktober 1961.

Aanwezig: H.~~BVD~~ - H.~~B~~ - H.~~C~~ - P.~~HD~~ - KB/~~G2~~ - KB/~~N~~
Afwezig : PH.~~BVD~~ - H.~~KAZ~~ - H.~~K/CH~~

De vragen van Bakker over Goloeb zijn ingetrokken en zullen vervangen worden door een interpellatie a.s. dinsdag. deelde dit gisterenmiddag mede aan H.C, die daarna merkte dat Binnenlandse Zaken, hoewel als ontvanger van de vragen als eerste genoemd, deze door een fout van de Kamergriffie, nog niet had ontvangen. De vragen zijn lang, maar over het algemeen niet moeilijk te beantwoorden.

Wij nemen een sterke positie in, maar men vreest dat hier niet voldoende gebruik van gemaakt zal worden. H.C gelooft dat minister Toxopeus er verstandig aan zal doen niet bij de beantwoording aanwezig te zijn en gelooft dat H.BVD initiatief kan nemen om dit te suggereren.

KB/N vindt, dat omdat de vragen door een communist zijn gesteld, het niet gek zou zijn als wij bij de beantwoording werden betrokken.

H.C deelt nog mede, dat er maandag tevoren een verbale reconstructie zal zijn op verzoek van ten overstaan van minister Beerman, om de minister de beantwoording van de interpellatie te vergemakkelijken.

H.BVD zal met PH.C deze bijeenkomst bijwonen.

PH.D meldt dat de oefening ZEEBRALIM gisterenavond is afgelopen. Voorzover PH.D kan overzien, kan hij zeggen dat tot zijn vreugde de beveiligingsambtenaren van de departementen die voor het eerst bij zo'n soort oefening zijn ingeschakeld geweest, op een vrij redelijke wijze hebben meegedaan, ook wel initiatieven hebben getoond en getracht hebben zich in te leven in de situatie. Echte veiligheidsincidenten zijn er niet geweest, althans geen schokkende, zegt PH.D op vraag van H.BVD.

H.BVD zal het graag nog eens horen. H.BVD zou Generaal altijd nog eens een bezoek brengen in zijn nieuwe functie en zou dan ZEEBRALIM als gespreksstof kunnen hebben.

PH.D wij zullen zien wat voor conclusies er uit getrokken kunnen worden. D heeft de indruk dat het mee laten doen van één man voor de oefening, niet voldoende was en wil dan ook voor de volgende keer voorstellen een kleine groep te vormen die over meerdere afdelingen verspreid is.

H.BVD merkt n.a.v. de notulen van gisteren op, dat de passage over het prae-advies van te sterk gesteld is. H.BVD meent zich te herinneren, dat er een prae-advies bestaat, dat actie tegen buitenlandse legaties in tijd van oorlog zou bemoeilijken.

In antwoord op opmerking van PH.D zegt H.BVD dat hij gaarne het oude rapport van over Legaties in Oorlogstijd zal ontvangen.

H.BVD kreeg gisteren aan de telefoon, daar er niet was. Op zijn vraag kreeg hij te horen, dat er geen stukken zijn voor de vergadering, daar het slechts een oriënterende bespreking zou zijn.

H.BVD heeft gezegd, er dan niet bij te zijn en heeft de komst van H.C en PH.C aangekondigd.

H.BVD deelt mede dat inderdaad t.b.c. heeft, zodat niet zal kunnen deelnemen aan de cursus van het Defensie Studie Centrum. H.BVD heeft een brief klaar aan het Defensie Studie Centrum. Volgend jaar zullen de heren en aan de cursus mogen deelnemen.

OCHTENDBESPREKING op maandag 23 oktober 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KAZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.G~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : -----

Op verzoek van KB/N, deelt H.KAZ mede, dat zaterdag onze contact-ambtenaar op 44-jarige leeftijd is overleden. Op het allerlaatste moment is hij nog bevorderd, hetgeen zijn weduwe een beter pensioen zal opleveren. KB/N brengt hulde aan de bijzonder goede manier van werken van de heer , die zich vol dankbaarheid heeft uitgelaten over de hulp die hij van de dienst en van vrienden uit de dienst heeft mogen ondervinden.

H.B heeft het verloop van de communistische kant van de zaak GOLOEB vernomen.

bleek het bericht pas om 3 uur aan De Waarheid te hebben gemeld, zodat Paul de Groot 's avonds nog aan het werk moest om het "volksverzet" te organiseren. Hiervoor heeft hij enige tientallen communisten van de Maandscholing opgetrommeld.

H.B stelt zich voor dat dit bericht - al komt het niet als zodanig bij de vragenbeantwoording te pas - toch aardig zal zijn voor Minister Beerman om hen voor gek te zetten.

KB/N zegt, dat het hem liever zou zijn, als de term "Maandscholing" alleen in de Kamer gebruikt zou worden als het werkelijk de moeite waard is. Anders zou KB/N het willen laten bij het signaleren, dat het "volksverzet" bestond uit een groepje communisten. KB/N merkt namelijk steeds de terugslag als dergelijke zaken aan de openbaarheid worden prijs gegeven.

H.B is op een punt gekomen, dat hij een voorlopige afsluiting wil maken van het onderzoek van wat er gaande is rondom de volgerij. H.B wil voorstellen aan de volgende -vergadering de voorlopige conclusies van dit fact-finding schriftelijk voor te leggen. Tevoren zou H.B graag zo spoedig mogelijk mondeling aan de belanghebbende afdelingshoofden hierover iets willen vertellen en daar tegelijkertijd enige suggesties aan verbinden ten aanzien van de weg die hij in wil slaan, waar hij van de afdelingshoofden dan hun opinie c.q. accoord zou willen vernemen. Afgesproken wordt, dat men 26 oktober om 16.00 uur bijeen zal komen. t.w. H.BVD, PH.BVD, H.KAZ, H.B, H.C, H.E, H.PZ, KB/N en KB/G. H.BVD zal H.E inlichten.

H.D deelt mede, dat bij de MARID is nagegaan wat voor papieren zich aan boord bevonden van de sleepboot Noord-Holland. Dit blijkt zich te beperken tot een NATO-restricted stuk, inhoudende oproepseinen. Het nut van dit stuk is maar zeer beperkt voor degenen die het in handen krijgt. Niettemin moet het gemeld worden en NATO zal dus merken dat zij op deze manier ook nog te maken hebben met onze geschilletjes.

23 oktober 1961.

OCHTENDBESPREEKING op dinsdag 24 oktober 1961

Aanwezig: PH.BVD - ~~H.KAB~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/V~~ - ~~H.K/SH~~

Afwezig : H.BVD

H.B heeft voor zich de samenvatting van wat TASS van de berichten van Radio Moskou heeft gepubliceerd over het proces REYDON en DE JAGER.
PH.BVD, die het dossier momenteel heeft, zal het bij de stukken voegen.

Op vraag PH.BVD zegt H.C, dat H.BVD, PH.C en hijzelf de interpellatie van Marcus Bakker zullen bijwonen. KO gaat er met een groepje cursisten heen. H.C doet mededelingen over de verbale reconstructie van de zaak GOLOEB ten behoeve van Minister Beerman, die gisteren 5 uur heeft geduurd. Marechaussee, Buitenlandse Zaken, Justitie en PH.C hebben allen het hunne bijgedragen en het schijnt nu, dat Minister Beerman de interpellatie wel aan kan. Het andere doel is niet gehaald, namelijk het plan van de heer om te zien of er een procedure is te maken voor dergelijke gevallen, die de gewenste coöperatie tussen de verschillende instanties schept, zodat alles naar behoren verloopt. Zoals overigens in het geval Goloeb het geval is geweest. Dit is uit het chronologisch rapport van PH.C op te maken.

In de hierop volgende discussie schetst H.B hoe de Ambassade overtuigd geweest moet zijn, dat mevrouw Goloeb gekidnapt zou worden.

H.C kan zich deze typisch Russische gedachtengang zeer wel voorstellen van de lagere leden van het ambassadepersoneel, maar meent dat mensen als en Ponomarenko wel beter weten.

H.B wilde met zijn betoog alleen nogmaals de wenselijkheid voor een dienst als de onze onder het oog brengen, dat wij ons terdege in de mentaliteit van de tegenstander indenken.

Hoezeer dit niet het geval is bij de publieke opinie blijkt wel uit de berichten uit de wereldpers en bijvoorbeeld het feit, dat niemand in Nederland wil geloven als men hem zegt, dat de Marechaussee eigenlijk aan het kortste eind heeft getrokken.

H.C komt nog te spreken over de wenselijkheid dat wij de Russische tolken eens inventariseren. Mevrouw , hoe goed ook, was in deze zaak al te zeer emotioneel betrokken.

KB/G biedt voor dergelijke gevallen een tolk aan, die geen Russische ziel heeft, dus in dergelijke gevallen misschien beter voldoet.

Bovendien ware te vermijden, dat de tolken van de B.V.D. aan zo'n zaak meewerken.

- H.B,

H.B, voorlopig afgaande op de persberichten over de gebeurtenissen op het Russische congres, gelooft dat de scheuring die zich daar voordoet grote gevolgen zal kunnen hebben. Waarschijnlijk zullen de mensen van de zogenaamde anti-partijgroep uit de partij worden gestoten, waarna een proces tegen hen kan beginnen. Het zal de moeite waard zijn om te zien wat Paul de Groot bij terugkomst over ongeveer twee weken te vertellen heeft. Ook het weglopen van Tsjou en-Lai is een demonstratie, zonder precedent. Het schijnt, dat hij gevraagd heeft na afsluiting van het congres een bijeenkomst van de communistische partijen te houden, hetgeen het vorige jaar bedongen zou zijn door , als voorwaarde voor de Chinese handtekening onder de overeenkomst. Chroestsjov zou het verzoek hebben geweigerd, waarna Tsjou en-Lai naar Peking zou zijn teruggekeerd.

24 oktober 1961.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 25 oktober 1961

Aanwezig: H.BVD - PH.BVD - H.KAZ - H.B - H.G - H.D - KB/G - KB/N - H.E/CH

Afwezig : -----

H.BVD vertelt aan KB/N, dat hij bij burgemeester Van Hall is geweest, die zeer dankbaar was. KB/N krijgt er een rapportje over.

H.BVD verlaat de vergadering.

H.C vertelt, dat Marcus Bakker bijzonder virtuoos zijn interpellatie in de Kamer heeft gedaan (notulen gisteren). Het antwoord van Minister Beerman, hoewel qua materiële inhoud juist, werd bepaald minder goed gebracht dan Bakker het deed.

Van Veen van de P.S.P. vond dat Beerman, als hij mevrouw Goloeb zo graag asielrecht wilde verlenen, dit dan ook aan Raptis had moeten doen. Er was veel belangstelling op de ambtenaren- en publieke tribune.

Men besluit de discussie over de KB/G dagstaat tot morgen uit te stellen.

25 oktober 1961.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 26 oktober 1961

Aanwezig: ~~H.DVD~~ - ~~PH.DVD~~ - ~~H.KAZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.K/GH~~

Op vraag van KB/G zegt H.C, dat PH.C het dossier voor de dag heeft gehaald en met KB/G contact zal opnemen ten aanzien van een mogelijk gesprek.

H.B wil voor de goede orde de follow-up vermelden van de zaak, namelijk dat een in De Meern woonachtige Nederlander mogelijk correspondentie-adres zou zijn voor een in Duitsland gearresteerde man, die vacantiereizen organiseerde voor de FDGB

Nadat wij de Marechaussee gezegd hadden deze zaak zelf op te knappen, hebben wij dit - zij het met vertraging wegens de slakkegang der stukken bij de B.V.D. intern - een onderzoek ingesteld, dat tot resultaat had dat het kanaal via De Meern kennelijk incidenteel is. Niettemin wilde de Marechaussee graag haar vriendjes in Duitsland plezier doen met een antwoord. Ter vermijding van latere moeilijkheden voor de man in De Meern, is mondeling door BPO aan de situatie rondom deze figuur uit de doeken gedaan.

H.B vermeldt de protest-actie tegen de kernproeven, die gisteren 3.000 mensen in Amsterdam op de been bracht. van de R.H.D. heeft een delegatie ontvangen, gezegd dat hij het wel begreep, maar dat de Sowjet Unie gedwongen was de proeven te nemen.

H.B vindt interessant dat in Moskou is gebleken, dat de anti-partijgroep - die wij na 1956 uitgeschakeld achtten - nog deze zomer actief is opgetreden. heeft een brief laten circuleren, waarin hij het nieuwe partijprogramma scherp aanvalt en Chroestsjov een pacifist en revisionist noemt. beriep zich op de vriendschap met Lenin, maar werd onmiddellijk doodgeslagen met een uitspraak van Lenin, waarin deze de kantoorklerk van de partij noemt. Dit is dus allemaal mogelijk geweest.

H.B ziet uit een redevoering van Paul de Groot, dat hij zich schaart aan de zijde van hen die Albanië veroordelen.

H.BVD heeft gisteren aan gevraagd of de verbindingen met al onze afdelingen prettig lopen - iets dat hij in Heelsum niet met hem had kunnen aanroeren. betrok en vertelde het verhaal dat KB/G gisteren vertelde. legde dit uit als een sanctie, omdat de mensen van KB/G nooit aan verzoeken voldeden. H.BVD heeft zijn verbazing uitgesproken over het feit dat deze sanctie toepast, zonder er met KB/G over te spreken en ook vond dit eigenlijk wel raar.
KB/G heeft nog niet te pakken kunnen krijgen.

H.BVD heeft een van KB/N afkomstige informatie in de zaak buiten de Hoofdcommissaris om laten leiden. Het bleek, dat zij een spelletje wilden spelen met burgemeester Van Hall. H.BVD heeft de burgemeester persoonlijk gewaarschuwd, waarvoor hij dankbaar was omdat de heer "niet delicaat genoeg is". Er zit iets in voor PH.C, die de affaire behandelt en H.BVD zal hem het rapport doen toesturen.

KB/N betoogt, dat hij t.b.v. DOB iets op papier heeft gezet en wil graag iedereen toegang geven tot de documenten.
In dit verband wil KB/G een belangrijk punt aanvoeren. Zijn de brieven die D schrijft, een totale resultante van de opinies van de verschillende afdelingen van de Dienst?

H.D bevestigt dit: in alle hoeken en gaten wordt in de dienst geïnformeerd en afgesproken wat medegedeeld zal worden. Zo'n brief is dus: de Dienst die spreekt.

De discussie moet worden afgebroken wegens tijdgebrek.

26 oktober 1961.

OGHTENDBESPREEKING op vrijdag 27 oktober 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KAZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/S~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H.K/OT~~
Afwezig : -----

KB/N2 deelt mede, dat met spoed naar Moskou is ontboden. Hij is bang, dat zijn tentoonstelling wordt afgelast.

H.BVD wijst er op, dat niet zo zeer weinig security-begrip heeft, dan wel weinig begrip voor security-zaken.

27 oktober 1961.

OCHTENDBESPREKING op maandag 30 oktober 1961

Aanwezig: H.~~BVD~~ - PH.~~BVD~~ - H.~~KAZ~~ - H.~~B~~ - H.~~C~~ - H.~~D~~ - KB/~~G2~~ - KB/~~N2~~

Afwezig : H.~~K/CR~~

KB/N2 vertelt, dat de brandkast van Heijerman is gelicht. De politie heeft één dader te pakken, die zich er uit heeft trachten te redden met te zeggen dat hij voor de B.V.D. werkt. Dit is gelukkig niet het geval en ook nooit geweest.

Naar aanleiding van de aanvullende -dagstaat wordt na discussie besloten dat C zich eerst intern en vervolgens onder inschakeling van Buitenlandse Zaken () c.q. Economische Zaken, al of niet met medewerking van KA2, van de status van de R.H.D. op de hoogte zal stellen, alsmede van de achtergronden van het Handels- en Scheepvaartaccord tussen Nederland en de Sowjet-Unie.
KB/G2 deelt de identiteit van mede.

H.D deelt mede, dat inderdaad in Nice zit. Op vraag H.BVD zegt H.D te denken dat Buitenlandse Zaken er niet voor voelt vice-consul te maken.
Bij wordt geïnformeerd hoe een gesprek met zal kunnen worden geëntameerd; zowel C als KB zijn hierin geïnteresseerd.

30 oktober 1961.

OGHTENDBESPREEKING op dinsdag 31 oktober 1961

Aanwezig: PH. BVD - H. KAZ - H. B - H. C - H. D - KB/G - KB/N2 - H. K/CH
Afwezig : H. BVD

H.C komt terug op de informatie van Gebleken is, dat het verslag van zelf over de Benelux missie al geruime tijd bij de dienst was. Over de status van de R.H.D. zegt , dat wij blijkbaar een Benelux handelsverdrag met Rusland voor ogen hebben, terwijl de Russen uitsluitend separate verdragen met de drie landen willen sluiten. Zij stellen daarbij enkele prealabele kwesties, waarop de Nederlandse voorzitter echter steeds heeft geantwoord, dat hij er niets mee te maken heeft, want dat dit zaken zijn die nimmer tripartite te regelen zijn. Omdat dit verslag ons via Buitenlandse Zaken heeft bereikt gelooft H.C, dat geen reden is te veronderstellen dat wij door de gebeurtenissen zullen worden verrast, maar zal toch de heer attenderen op het verslag, "dat hij ongetwijfeld van de heer ter inzage heeft gehad".

KB/G zou dit wensen, ware het alleen om de huidige status uit te zoeken. H.C heeft dit laten uitzoeken. De status schijnt in een briefwisseling te zijn geregeld, waarvan wij echter geen copie hebben. Voorzover wij er stukken over hebben is de conclusie, dat het gebouw van de R.H.D. toch wel "immuun" is. Alleen hoofd en plaatsvervangend hoofd van de R.H.D. hebben diplomatieke status, de rest heeft een dienstpas. Destijds heeft Buitenlandse Zaken (waarschijnlijk Secretaris-Generaal) ongevraagd diplomatieke status aan de R.H.D. verleend. Hierover is Van Tuyll bepaald niet te spreken en KB/G haalt in dit verband diens reactie aan op het verzoek van de Russen een Intourist kantoor te mogen openen in Amsterdam.

31 oktober 1961.